

FANTAEIX

V CONGRESO INTERNACIONAL DE GÉNERO FANTÁSTICO,
AUDIOVISUALES Y NUEVAS TECNOLOGÍAS

RESULTATS

Próxima edició
23 i 24 de novembre de 2023

PRESENTACIÓ

Els dies 10 i 11 de novembre de 2022 es va celebrar el **V Congrés Internacional de Gènere Fantàstic, Audiovisuals i Noves Tecnologies** en el Centre de Congressos del municipi d'Elx (Alacant, Espanya), en format presencial, i en format en línia a través de la seua pròpia plataforma web. Una activitat de divulgació científica i acadèmica, integrada en el Festival Internacional de Cinema Fantàstic d'Elx – FANTAE LX, i elaborada en col·laboració amb la Universitat Miguel Hernández, el principal objectiu de la qual és la difusió dels estudis d'investigació en les diferents àrees del **Gènere Fantàstic**.

Mentre es prepara la celebració de la pròxima edició del Congrés, que tindrà lloc els dies **23 i 24 de novembre de 2023**, oferim, a continuació, un resum dels resultats i de les **publicacions vinculades a aquest cinqué esdeveniment**.

I. PONÈNCIES

La cinquena edició del Congrés va comptar amb un total de **37 ponents i investigadors de caràcter nacional i internacional**, procedents de centres com a Universitat de Siena, la Universitat d'Edimburg, la Universitat de Glasgow, la Aix-Marseille Université, la Universitat d'Artois, la Universitat de la Llacuna, la Universitat de Castella-la Manxa, la Universitat de Cantàbria, la Universitat de Còrdova, la Universitat de Salamanca o la Universitat Miguel Hernández d'Elx, entre altres.

A més d'abordar el Gènere Fantàstic, la línia temàtica principal de la cinquena edició del Congrés va ser els **Territoris de l'Alta Fantasia** i la seua possible interconnexió amb les diverses plataformes de la cultura, l'audiovisual i les noves tecnologies. De tal manera, es va comptar amb **2 ponències convidades, 18 ponències mitjançant participació en línia i 11 ponències en modalitat presencial**, que van abordar els camps de l'Alta Fantasia i el Gènere Fantàstic des de temes i perspectives tan diversos com els còmics, la literatura, la cinematografia, els videojocs, les sèries de TV, les metodologies d'ensenyament, la publicitat, la Història, les arts plàstiques, o la sociologia, entre altres pràctiques.

I.I. CONFERÈNCIES CONVIDADES

En la seua cinquena edició, el Congrés va comptar amb les següents **dues conferències convidades**:

Des de la Signum University (USA):

- *Interrogating the Liminal Space: Vampires and Werewolves in Middle-earth*.
Dra. Sara Brown.

Sara Brown viu en el nord de Gal·les i és presidenta de la facultat de Llengua i Literatura de la Signum University. Porta en Signum des de 2012 i ha impartit cursos com a "Fantasia moderna" amb Corey Olsen, "El món de la Terra Mitjana de Tolkien" amb Verlyn Flieger, "Les arrels de la muntanya" amb Doug Anderson, "Els mons de J.R.R. Tolkien" amb John Garth, i "El mite cèltic en la fantasia infantil" amb Dimitra Fimi. També ha impartit el seu propi cicle de conferències de 12 setmanes de duració titulat "Tolkien en context: La Terra Mitjana com a full de ruta per a les ansietats del segle XX", que examina l'escriptura de Tolkien com a resposta a la modernitat. Va completar el seu doctorat en Literatura en la Universitat de Salford en 2013 i ha impartit diverses conferències sobre els temes de Tolkien, la ficció fantàstica i el fandom; i li la veu regularment en els esdeveniments de la Societat Tolkien al Regne Unit. Actualment forma part del consell editorial de *The Mallorn*, la revista acadèmica de la Societat Tolkien, i és copresentadora de podcasts com *The Tolkien Experience*, *Rings of Power Wrap-Up* i *The Prancing Pony*.

Des de la Universitat de Siena (Itàlia):

- *Texans Beyond the Black River. The Texan roots of a Cimmerian Hero*.
Dr. Paolo Bertetti.

Paolo Bertetti treballa com a professor i investigador en la Universitat de Siena (Itàlia). Els seus interessos d'investigació se centren en la narratologia, la narració transmèdia, la teoria semiòtica, la semiòtica del cinema i la semiòtica del text. És director científic del Museu de Fantasia i Ciència-ficció (MUFANT) de Torí. Entre els seus llibres: *Il mito Conan. Identità e metamorfosi di un personaggio seriale tra letteratura, fumetto, cinema e televisione* (2011), *Il discorso audiovisivo. Teorie e strumenti semiotici* (2012), *Lo schermo dell'apparire* (2013), *Transmedia Archaeology* (2014; amb C. Scolari i M. Freeman), *Che cos'è la transmedialità* (2020).

I.II. RELACIÓ DE PONENTS

A més de les ponències convidades, la cinquena edició del Congrés va comptar amb les següents intervencions:

Des de la Universitat d'Oviedo i Universitat de Glasgow:

- *Alta fantasia: límits genèrics i dispersions temàtiques.* Daniel Lumberras Martínez.

Des de la Universitat de Barcelona:

- *Game of Thrones i House of the Dragon: de la hibridació de subgèneres del fantàstic a la ruptura de les regles del joc de la High Fantasy.* Dra. Anna Tarragó.

Des de la Universitat d'Almeria:

- *D'avatars heroics, mites metaleros i panoràmiques excepcionals. Adaptació dels senyals genèrics de la fantasia èpica en el suport audiovisual.* Dr. Antonio Castro Balbuena.

Des de la Universitat Complutense de Madrid:

- *Mort a la carn nova. David Cronenberg i el seu retorn al cinema d'horror.* Dr. Juan García Crego.

Des de la Universitat de Barcelona, UPC, Universitat Pompeu Fabra i UOC:

- *Alta o Baixa Fantasia? Una aproximació al debat ontològic i a la suspensió de la incredulitat.* Joan Josep Pons López.

Des de la Aix-Marseille Université (França):

- *Science-Fiction: critical and creative cognition of the future world.* Cynthia Bagousse.

Des de la Universitat de Còrdova:

- *Dungeons and Dragons i la influència del western.* Juan Carandell Rojo.

Des de la Universitat de Salamanca:

- *Fantasia, sang i menyspreu. L'estètica de la figura èlfica en les sagues The Witcher i Dragon Age.* Dra. María Fernández Rodríguez i Francisco David García Martín.
- *La reinterpretació dels mites com a model de jugabilitat.* Cristina Ogando González.

Des de la Universitat d'Artois (França):

- *Boueuse, immorale, sanglante: la mort des héros chez George R. R. Martin (Game of Thrones, roman et série).* Dra. Isabelle-Rachel Casta.

Des de la Universitat de València:

- *L'alta fantasia al cinema de Isao Takahata: El cas paradigmàtic de les aventures de Hols, el Príncep del Sol.* Dr. Raúl Fortes-Guerrero.
- *Adaptant l'alta fantasia de la novel·la al còmic: la simbologia en El color de la màgia, de Terry Pratchett.* Raúl Gisbert Cantó.

Des de la Universitat Ramon Llull:

- *Viatjar a un món de meravelles. La identificació en l'alta fantasia dels videojocs i altres ficcions.* Dr. Lluís Anyó.

Des de la Universitat d'Edimburg (Escòcia):

- *"Meanwhile..." Multiplicity of plots in VR Experiences.* Dr. Andrew Connor.

Des de la Universitat de la Llacuna:

- *Decrèpites: el nu femení en la vellesa com a agent del terror contemporani. Els casos de La abuela, Relic i X.* Dr. David Fuentefría Rodríguez.

I.II. RELACIÓ DE PONENTS

Des de la Universitat de Castella-la Manxa:

- *Fritz Lang i els territoris del fantàstic.*
Dr. Juan Agustín Mancebo Roca.

Des de la Universitat de Cantàbria:

- *Síntomes de ficció especulativa i alta fantasia en la pintura de Remedios Varo.* Dr. Ricardo González-García.

Des de la Universitat de Lleida:

- *C'est l'autre qui est vieux: el discurs de la vellesa com a font d'abjecció i otredat en La abuela de Paco Plaza.*
Dra. Marta Miquel-Baldellou.

Des de la Universitat Miguel Hernández i Universitat de València:

- *Femelles decapitades que sobreviuen a través de l'art.*
Dra. Susana Guerrero Sempere i Dra. Amparo Alonso-Sanz.

Des de la Universitat Politècnica de València i Universitat Miguel Hernández:

- *El poder màgic dels espills en l'alta fantasia.*
Marina Díaz-Caneja Alepuz i Dra. Amparo Alepuz Rostoll.

Des de la Universitat de Santiago de Compostel·la:

- *Alta fantasia en la idiosincràsia cultural gallega.*
Sara Calvete Lorenzo.

Des del Cicle Formatiu del Grau Superior de Caracterització i Maquillatge Professional de l'IES El Pla d'Alacant:

- *Qui està darrere dels personatges de l'Alta Fantasia?*
Charo Albaladejo Lardín, Ángel Tere Díaz García i Ana Gozávez Sempere.

Des de la Universitat Pablo d'Olavide (Sevilla):

- *La pintura en l'Alta Fantasia abans de l'Alta Fantasia.*
Paula Sánchez Romero.

Des de la Universitat Miguel Hernández:

- *He vist un drac! L'evolució dels efectes visuals a través del cinema d'Alta Fantasia.* Dr. Damià Jordà Bou.
- *L'èpica de la rotoscopia: Ralph Bakshi i El Senyor dels Anells.*
Elisa Martínez i Fernando Fernández Torres.
- *L'univers d'alta fantasia de Conan, el Bàrbar. Experiències a la sala de muntatge amb María Luisa Pino.* Dr. Guillermo López Aliaga.
- *La ciència com mig de veracitat en l'alta fantasia de Terry Pratchett: Mundodisco.*
Dr. Francisco Cuéllar Santiago.
- *Més enllà de l'alteritat fantàstica. Segona visió i descolonització d'ecosistemes màgics.*
Dr. Javier Moreno.
- *Naturalesa i nostàlgia: l'arbre com a símbol en els relats fantàstics.* Dra. Celia Cuenca García.

Les intervencions en línia es troben disponibles en aquest enllaç:

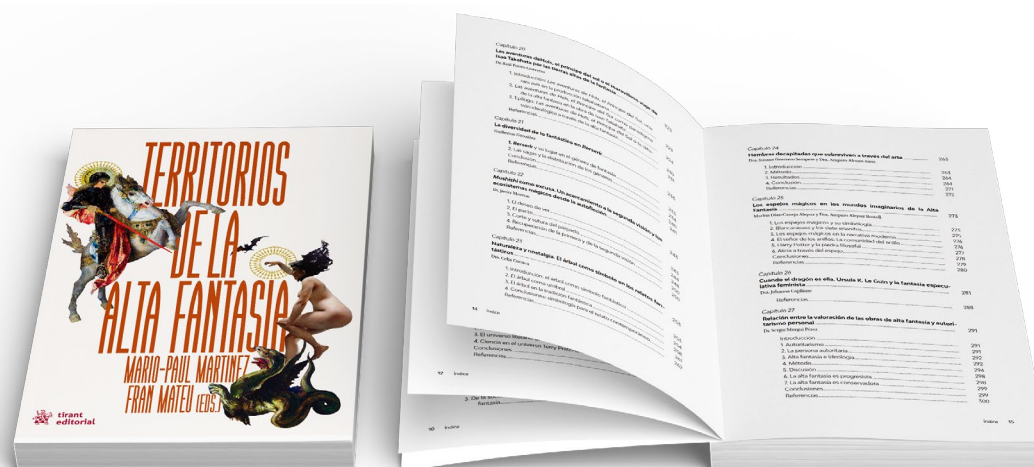
https://www.youtube.com/playlist?list=PLjUUK8_U-cMTK4JM_Khzoa84KLHDkABk1

II. PUBLICACIÓ EN PAPER

Com a part dels resultats d'investigació i de les conclusions obtingudes en la línia temàtica principal d'aquesta cinquena edició del Congrés, ha sigut publicat el **llibre en paper**, de títol ***Territorios de la Alta Fantasía***, editat i distribuït per la prestigiosa editorial **Tirant lo Blanch** (1a en l'índex General absolut de SPI), sota la coordinació i edició de Mario-Paul Martínez i Fran Mateu. En col·laboració amb el Grup d'Investigació Massiva UMH (www.grupomassiva.com), el Centre d'Investigació en Arts (CíA) (<https://cia.umh.es/>) i els Comitès Científic i Editorial del mateix Congrés.

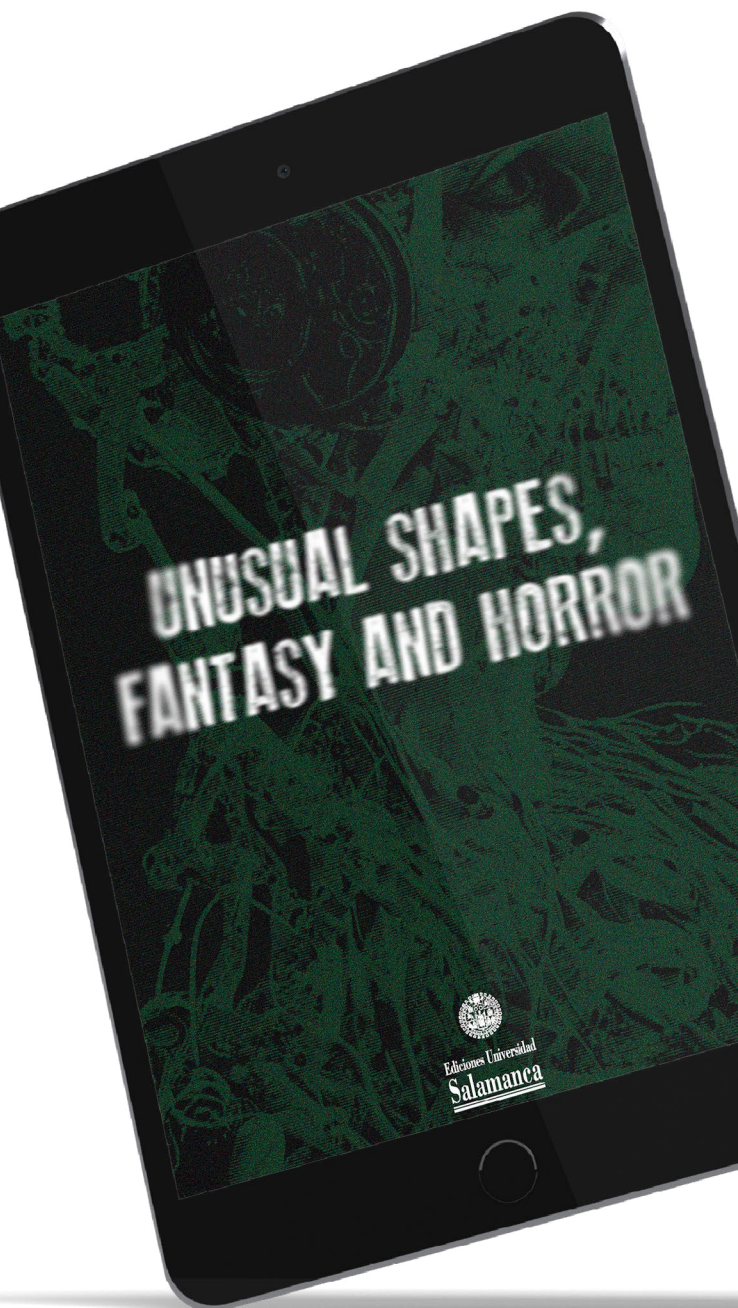

II. PUBLICACIÓ EN PAPER

A més dels textos dels autors/as anteriorment referenciats per la seua participació en el Congrés (apartats I.I i I.II), en el llibre s'han incorporat les següents investigacions:

- *Relació entre la valoració de les obres d'alta fantasia i autoritarisme personal.*
Dr. Sergio Murgui Pérez (Universitat de València).
- *La diversitat del gènere fantàstic en Berserk.*
Guillermo González Hernández (Universitat de Castella-la Manxa).
- *Joc de Trons: entre història i ciències polítiques.*
Michelle Lucy Copmans (Universitat Catòlica de Lovaina, Bèlgica).
- *Quan el drac és ella. Ursula LeGuin i la fantasia especulativa feminista.*
Dra. Johanna Caplliure (Universitat Politècnica de València i Universitat Miguel Hernández).
- *La lectura de la Terra Mitjana en clau antropològica: del text escrit al cinema i el videojoc.*
Héctor Rodrigo Sapiña Flores (Universitat Nacional Autònoma de Mèxic).

III. PUBLICACIÓ DIGITAL EN ANGLÉS

De la mateixa manera, i comptant amb una selecció dels textos emmarcats en la línia general sobre el **Gènere Fantàstic** derivats del Congrés elaborats i/o traduïts a llengua anglesa, ha sigut publicat un altre **llibre en format digital**, per a la seua difusió gratuïta per Internet. El llibre, de títol ***Unusual Shapes, Fantasy & Horror***, ha sigut editat per **Ediciones Universidad de Salamanca** (Q1 a l'índex General absolut de SPI), sota la coordinació i edició de Vicente Javier Pérez Valero i Francisco Cuéllar Santiago. En col·laboració amb el Grup d'Investigació Massiva UMH (www.grupomassiva.com), el Centre d'Investigació en Arts (CiA) (<https://cia.umh.es/>) i els Comitès Científic i Editorial del mateix Congrés.

En aquest volum, a més, s'han incorporat les següents investigacions:

- *From a Gothic Romance to a Plantation Horror Narrative: Spatial Dynamics, White Manors, and Dark Zombies in Get Out*. Dra. Marta Miquel-Baldellou (Universitat de Lleida).
- *Slasher, Heavy Metal, and Digital Games. The Exemplary Productions that Inaugurated the Horror Genre in Videogame Cinema*. Dr. Mario-Paul Martínez (Universitat Miguel Hernández).
- *Violence, imperfection and revenge of female bodies in the new French extremism*. Sara Calvete Lorenzo (Universitat de Santiago de Compostel·la).
- *Floating Skeletons, Electric Shocks and Interactive Punishments in William Castle's Horror Films*. Dr. Fran Mateu (Universitat Miguel Hernández).

IV. VIDEO RESUM DE L'ESDEVENIMENT

Enllaç al video resum del V Congrés Internacional de Gènere Fantàstic, Audiovisuals i Noves Tecnologies i del X Festival Internacional de Cinema Fantàstic d'Elx – FANTAELX.

Link: <https://youtu.be/lInsILPu-MU>

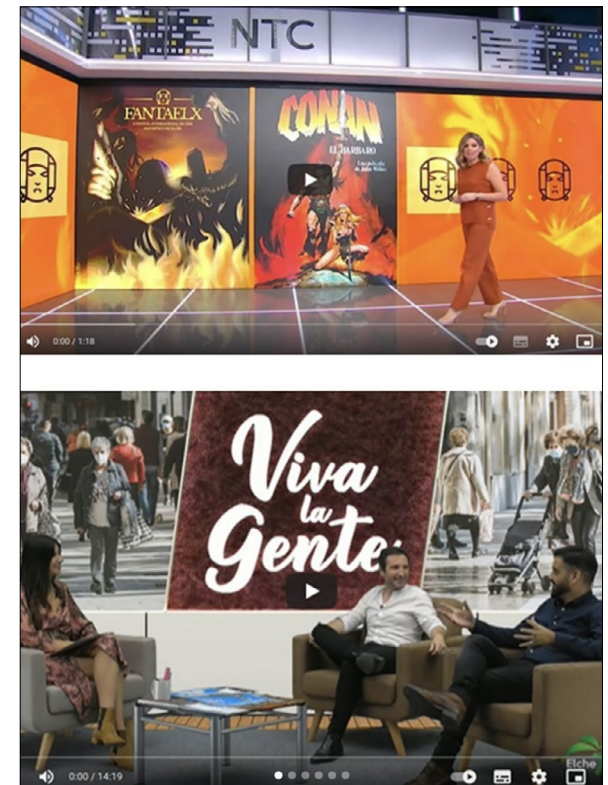

V. NOTES PREMSA I MITJANS

Les principals aparicions en mitjans del Congrés i del Festival, es troben disponibles en:

<https://www.festivalcinefantaelx.com/val/resum-de-mitjans-2022/>

VI. SISENA EDICIÓ

La sisena edició del Congrés tindrà lloc els dies **23 i 24 de novembre de 2023** a l'Auditori del Centre de Congressos "Ciutat d'Elx" (Alacant) i en modalitat en línia, a través de la seua pròpia plataforma web. Com en anteriors edicions, l'accés serà gratuït per al públic general.

Ja es troba obert el termini per a l'enviament de resums de Comunicacions en la secció Call for Papers del següent enllaç: <https://www.festivalcinefantaelx.com/val/call-for-papers/>

Data límit: 8 d'octubre 2023 (inclòs).

Comité Científic

President del Comité Científic: Dr. Mario-Paul Martínez Fabre
(Universitat Miguel Hernández)

President del Comité Científic: Dr. Vicente Barón
(Universitat Politècnica de València)

Catedràtica Tatiana Sentamans Gómez (Universitat Miguel Hernández)

Catedràtic Daniel Pablo Tejero Olivares (Universitat Miguel Hernández)

Dr. Jeffrey Andrew Weinstock (Central Michigan University, USA)

Dra. Ester Alba Pagán (Universitat de València)

Dr. David Roas Deus (Universitat Autònoma de Barcelona)

Dra. Sara Brown (Signum University)

Dr. Paolo Bertetti (Universitat de Siena)

Dra. Carmen García Muriana (Universitat Miguel Hernández)

Dr. Vicente Javier Pérez Valero (Universitat Miguel Hernández)

Dra. Lise Lerichomme (Universitat de Picardie Jules Verne d'Amiens, França)

Dr. Víctor Del Río García (Universitat de Salamanca)

Dra. Lorena Amorós Blasco (Universitat de Múrcia)

Dr. Jasper Vrancken (Lucca School of Arts, Bèlgica)

Catedràtica María José Zanón (Universitat Miguel Hernández)

Dr. Jordi Ojeda Rodríguez (Universitat de Barcelona)

Dra. Laura Cilento (Universitat Nacional de Llombes de Zamora, l'Argentina)

Dra. Gabriela Cordone (Universitat de Lausana, Suïssa)

Dr. Fran Mateu (Universitat Miguel Hernández)

Dra. Lourdes Santamaría Blasco (Universitat Miguel Hernández)

Dra. Sylvia Lenaers Cases (Universitat Politècnica de València)

Dr. Jonay Nicolas Cogollos van der Confronten (Universitat Politècnica de València)

Dr. Juan F. Martínez Gómez d'Albacete (Universitat Miguel Hernández)

Beatriz Higón (Universitat Politècnica de València)

Dr. Alfonso Sánchez Luna (Universitat Miguel Hernández)

Dra. Audrey Louyer-Davo (Universitat de Reims, França)

Dr. Francisco Cuéllar Santiago (Universitat Miguel Hernández)

Dra. Anna Boccuti (Universitat de Torí, Itàlia)

Dr. Joaquín Juan Penalva (Universitat Miguel Hernández)

Dra. Susana Cuerrero Sempere (Universitat Miguel Hernández)

Dr. Javier Moreno Pérez (Universitat Miguel Hernández)

Dr. Guillermo López Aliaga (Universitat Miguel Hernández)

Dra. Beatriz Castela Santano (Universitat de Salamanca)

Dr. Jorge Gil Rodríguez (Universitat de Salamanca)

Comité Editorial

President del Comité Editorial: Dr. Vicente Javier Pérez Valero
(Universitat Miguel Hernández)

Catedràtica Tatiana Sentamans Gómez (Universitat Miguel Hernández)

Catedràtica María José Zanón (Universitat Miguel Hernández)

Dr. Vicente Barón (Universitat Politècnica de València)

Dra. Carmen García Muriana (Universitat Miguel Hernández)

Dra. Lourdes Santamaría Blasco (Universitat Miguel Hernández)

Dr. Jorge Gil Rodríguez (Universitat de Salamanca)

Dra. Beatriz Castela Santano (Universitat de Salamanca)

Dr. Guillermo López Aliaga (Universitat Miguel Hernández)

Dra. Johanna Caplliure (Universitat Miguel Hernández)

Dr. Francisco Cuéllar Santiago (Universitat Miguel Hernández)

Dr. Juan F. Martínez Gómez d'Albacete (Universitat Miguel Hernández)

Beatriz Higón (Universitat Politècnica de València)

Dr. Víctor Del Río García (Universitat de Salamanca)

Dra. Lorena Amorós Blasco (Universitat de Múrcia)

Dr. Mario-Paul Martínez Fabre (Universitat Miguel Hernández)

Dr. Fran Mateu (Universitat Miguel Hernández)

Dra. Lise Lerichomme (Universitat d'Estrasburg, França)

Dr. Damià Jordà Bou (Universitat Miguel Hernández)

Dr. Jasper Vrancken (Lucca School of Arts, Bèlgica)

Michelle Copmans (Universitat Catòlica de Lovaina, Bèlgica)

FANTAELX

CONGRESO INTERNACIONAL DE GÉNERO FANTÁSTICO,
AUDIOVISUALES Y NUEVAS TECNOLOGÍAS

Contacte

congreso@festivalcinefantaelx.com